Motto: "Pravidlo č. 1: Úředník má vždycky pravdu. Pravidlo č. 2: Pokud ji nemá, platí pravidlo č.

Vedení dokumentace a zjišťování potřebných povolení a souhlasů

Táborovou dokumentaci lze rozdělit na čtyři skupiny dokumentů. První je provozní dokumentace, kterou zajišťuje provozovatel táborové základny, druhou pak vlastní táborová dokumentace, kterou vede hlavní vedoucí. Třetí je pak zdravotní dokumentace vedená překvapivě zdravotníkem a čtvrtou pak hospodářská dokumentace, kterou má na starosti hospodář tábora. V případě, že provozovatel je zároveň hlavním vedoucím, je to pouze na něm.

Mezi provozní dokumentaci, kterou zajišťuje provozovatel základny, patří:

- Provozní řád
- Traumatologický plán včetně požárního a evakuačního řádu
- Revize (elektrické spotřebiče, komíny, plyn, atd.)
- Rozbor pitné vody, pokud je vlastní studna
- Případně vyjádření Správy CHKO
- Místně příslušné vyhlášky a směrnice

Mezi táborovou dokumentaci, kterou vede hlavní vedoucí, patří:

- Přihláška účastníka s podpisem zákonných zástupců
- Jmenné seznamy
- Doklady o kvalifikaci a způsobilosti pracovníků
- Doklady o proškolení pracovníků BOZP a PO
- Rámcový plán, program tábora
- Táborový řád
- Režim dne, denní rozkazy
- Zápisy z kontrol oprávněných orgánů (OHES apod.)
- Nájemní smlouva základny, budovy nebo jiných prostor je-li tábor v nájmu
- Dohoda o propůjčení základny, budovy nebo jiných prostor je-li tábor na zapůjčené základně
- Smlouvu s příslušným DD nebo příslušnou správou sociálního zabezpečení
- Přehled souvisejících právních norem

Mezi zdravotní dokumentaci, kterou vede zdravotník tábora, patří:

- Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte (vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, má platnost po dobu jednoho roku od vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte)
- Písemné prohlášení zákonného zástupce dítěte (o tom, že ve 14 kalendářních dnech před odjezdem na tábor nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy a ani mu není nařízeno karanténní opatření a nejeví známky akutního onemocnění (např. horečky, průjem apod.). Toto potvrzení nesmí být starší než jeden den.
- Kartička zdravotní pojišťovny
- Doklady o zdravotní způsobilosti pracovníků
- Zdravotní průkaz (ten kdo pracuje v kuchyni a přichází do styku s potravinami)
- Jídelníček
- Zdravotnický deník

Následující texty se dotknou prvních tří skupin dokumentace a nezabývají se dokumenty týkajícími se hospodaření.

1. Povolení a dokumenty, které jsou potřeba pro chod tábora

Základním právní normou, která definuje většinu nutné táborové dokumentace a potřebná povolení, je zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů. Ten dále rozpracovává vyhláška 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. Tyto dvě právní normy stanovují základní pravidla:

Zákon 258/2000 Sb.

§ 8

Zotavovací akce

- (1) Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.
- (2) Osoba, která přijala děti na zotavovací akci (dále jen "pořádající osoba"), je povinna zajistit její umístění, zásobování vodou a odstraňování odpadků a splaškových vod v souladu s hygienickými požadavky upravenými prováděcím právním předpisem. Pořádající osoba je dále povinna dodržet hygienické požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení, ubytování, úklid, stravování a režim dne, které upraví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis stanoví, které potraviny nesmí pořádající osoba na zotavovací akci podávat ani používat k přípravě pokrmů, ledaže budou splněny podmínky upravené tímto prováděcím právním předpisem.
- (3) Pořádající osoba je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví
- a) termín a místo jejího konání,
- b) počet dětí zúčastněných na zotavovací akci,
- c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou a
- d) způsob zajištění stravování účastníků zotavovací akce.
- (4) Jako součást ohlášení podle <u>odstavce 3</u> předloží pořádající osoba v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v <u>§ 3 odst. 2</u>, protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody. Rozsah kráceného rozboru jakosti pitné vody stanoví prováděcí právní předpis. Protokol nesmí být starší než 3 měsíce.

Tato ustanovení deklarují co je a co není považováno za zotavovací akci a v našem případě je nezbytné mít na paměti pravidlo 30 – 15 – 5, tj. že zotavovací akcí je pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů. Pokud je vámi pořádaný tábor mimo tento rámec, tj. pořádáte tábor pro menší skupinu, resp. pro mládež starší 15 let, případně na dobu kratší, platí pro vás ustanovení § 12, viz dále v textu.

K vlastnímu ohlášení podle odst. 3 není třeba nic zásadního doplňovat, snad jen, že pokud využíváte k pití vodu z vlastního přírodního zdroje (studna, studánka), rozbor vody nesmí být starší než 3 měsíce. Pokud tak tábor začíná na začátku července, postačí vám rozbor z dubna téhož roku... Bohužel kvalita vody jarem a létem může dosti výrazně změnit a ohrozit děti případnou infekcí ze zdroje, jehož kvalita během sezony kolísá (stačí, že zemědělci pohnojí pole nad lesem, v němž je váš zdroj PV), není úplně nejvhodnější. Pro maximální právní ochranu provozovatele je tak nejvhodnější mít zdroj pitné vody z veřejné sítě.

Shrnuto a podtrženo, ohlašovací povinnost splníte zasláním požadovaných údajů doporučeným psaním (abyste měli doklad o zaslání, případně e-mailem s vyžádáním potvrzením o doručení) na místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví (hygienickou stanici) 1 měsíc před konáním akce (ani o den dřív, ani o den déle!)

Pozn. Asi kdybychom ohlásili tábor s větším předstihem, bylo by na nás zapomenuto...

Pro konání tábora je dále nutné, pokud se vás to vámi pořádané pobytové akce týká, získat následující smlouvy, dohody či povolení:

- a) **Smlouvu s provozovatelem objektu**, případně p**ovolení majitele tábořiště** (doklad opravňující k využití pozemku, např. nájemní smlouva apod.) v případě, že objekt či tábořiště nejsou v majetku pořadatele tábora.
- b) **Zajištění péče praktického lékaře** dostupného v místě konání (odst. 1e § 11 zákona 258/2000 Sb.), netýká se putovních akcí.
- a) Povolení orgánu ochrany přírody (většinou odboru životního prostředí orgánu státní správy nadřazeného obecnímu úřadu, např. Referát životního prostředí městského úřadu) v případě, že se tábořiště nachází na území se zvýšeným stupněm ochrany nebo se v blízkém okolí se vyskytuje nějaký chráněný přírodní útvar.
- b) **Povolení ke vjezdu na lesní pozemky** (v případě nutnosti vjíždění motorových vozidel do lesů, do kterých není povolen vjezd). Vydává je vlastník lesa, příp. příslušný orgán státní správy lesů.
- a) **orgánu státní správy lesů**, pokud se tábor nachází na lesním pozemku nebo je okolní les při konání tábora výrazně využíván (odst. 5 § 20 lesního zákona), podává se min. 30 dní předem. U pevných objektů většinou zajišťuje provozovatel objektu, je dobré to zjistit již před táborem.
- b) u táborů pořádaných v přírodě je rovněž vhodné nahlásit váš pobyt **obecnímu úřadu** zejména kvůli kontaktu pro případné živelné pohromy (povodeň, požár...), příp. kvůli domluvě likvidace odpadů (záleží na konkrétní obci). Kvůli živelním pohromám je vhodné oznámit konání tábora i místně příslušnému oddělení Policie ČR a Hasičského záchranného sboru, toto má na starosti v současné době krajská hygienická stanice, pokud tam tábor nahlašujete, viz výše pokud nenahlásíte tábor hygieně, tak alespoň obecnímu úřadu, ale od nich se zase o vás nic nedozví složky integrovaného záchranného systému.

Problematiku povolení a ohlašování konání tábora řeší zejména tyto zákony:

- a) 289/1995 Sb. o lesích (lesní zákon) ve znění pozdějších předpisů
- b) 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů
- c) 114/1992 Sb. o ochraně přírody ve znění pozdějších předpisů

Pokud využíváte pro tábor zařízení, ve kterém vám jsou zajištěny ubytovací a stravovací služby, většina ustanovení vyhl. 106/2001 Sb. (prostorové podmínky, ubytování, vybavení, úklid, zásobování vodou, odstraňování odpadu, stravování), jsou na zodpovědnosti dodavatele těchto služeb. Pokud pořádáte tábor ve vlastním objektu, veškerá výše uvedená ustanovení budou uvedena v dalším textu.

V předchozím textu byly uvedeny podmínky pro základní zabezpečení realizace tábora (KDE LZE TÁBOR KONAT), neméně důležitou částí dokumentů jsou dokumenty dokazující, že osoby, které jsou na táboře přítomny, se tam vůbec mohou vyskytovat (personál a vlastní účastníci), pro ty platí následná ustanovení zákona 258/2000 Sb.:

Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci

- (1) Mateřská škola a základní škola může na školu v přírodě vyslat jen dítě, které
- a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci,
- b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu), a
- c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- (2) Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky stanovené v <u>odstavci 1</u>.
- (3) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost11). Tento poskytovatel zdravotních služeb v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Vzor posudku upraví prováděcí právní předpis. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte;12) toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce pořádající osobě, vysílající základní škole nebo mateřské škole pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f).
- (4) Mateřská a základní škola, které vysílají děti na školu v přírodě, jsou povinny ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví jeden měsíc před jejím zahájením údaje v rozsahu podle § 8 odst. 3 a poskytnout mu doklad podle § 8 odst. 4.

I když se v zákoně píše o mateřských a jiných školách, toto ustanovení se týká všech organizátorů a chráníte jím především sami sebe.

Potvrzení podle odst. 1 písm. a) vydává ošetřující lékař,

Je nutné připomenout, že nesmí být starší 1 roku, což znamená, že jej děti mohou v průběhu kalendářního roku využít hned několikrát. Doporučuji požádat rodiče o kopii tohoto potvrzení už jen proto, abyste si ji sami nemuseli zhotovovat (nutnost archivace 6 měsíců), protože originál po skončení akce je vracen zákonným zástupcům. Samozřejmě, můžeme pochybovat o relevantnosti takového dokumentu, neboť během roku se může lékařem deklarovaný zdravotní stav dítěte dramaticky změnit, ale totiž není v naší moci jakkoliv to uhlídat. Stejně tak je tomu v případě ověřování, zda lékař, který je pod tímto potvrzením podepsán, je skutečně "ošetřující" praktický dětský lékař, a v tomto případě, abychom byli krytí, můžeme buď obvolávat všechny praktické lékaře a tuto skutečnost tímto způsobem ověřovat nebo je možné uvést do prohlášení o bezinfekčnosti, o kterém bude řeč dále, že rodič čestně prohlašuje, že lékař uvedený pod tímto zdravotním potvrzením, je skutečně lékařem ošetřujícím.

Potvrzení podle písm. b) je čestným prohlášením zákonných zástupců.

Jedná se o tzv. "bezinfekčnost" a zde je nejdůležitější, aby datum podepsání bylo shodné s datem odjezdu. Doporučuji při odjezdu několik bianco formulářů pro ty zákonné zástupce, kteří tam napíší datum jiné.

Bez těchto dvou základních dokumentů není možné dítě převzít, a pokud takto učiníte, vystavujete se hned několika rizikům. 1. Při kontrole ze strany hygieny s Vámi může být zahájeno správní řízení – hrozí pokuta, 2. Pokud Vám dítě při nějaké činnosti zkolabuje a skončí v nemocnici, "nedej bože" ještě hůř, první, kdo po vás "půjde", budou jeho rodiče. 3. Pokud vám dítě "zavleče" na tábor nějakou zásadní infekční chorobu, opět to budou rodiče, tentokrát ostatních dětí, kteří si to nemusí nechat líbit.

Nedělejme si iluze, že toto čestné prohlášení bude zcela pravdivé, protože kdybychom šli do důsledků, téměř všechny děti v uvedených 14 dnech před odjezdem do styku s infekční osobou přišly (ve škole, v rodině), zkrátka jde jen o to, abychom my byli krytí, ale zákonní zástupci moc dobře vědí, že nám vlastně "lžou".

I instruktory lze považovat v tomto případě za děti, tj. i oni odevzdávají výše uvedené dokumenty.

§ 10 Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci

- (1) Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé.
- (2) Zdravotní způsobilost posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství11) Tento posudek má platnost jeden rok od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Posudek o zdravotní způsobilosti předají fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci, s výjimkou pedagogických13) a zdravotnických pracovníků, 14) vysílající mateřské škole, základní škole nebo pořádající osobě pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f).
- (3) Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných (v § 19 odst. 2 a odst. 3 větě první). Při prověřování znalostí nutných k ochraně veřejného zdraví postupuje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví podle § 19 odst. 3.

 Podobně jako pro děti, platí i pro vedoucí, že musí být k této činnosti zdravotně způsobilí. Doklad o tom získají od svého ošetřujícího lékaře a platí také 1 rok. I zde je vhodné získat kopii viz předchozí komentář. Abychom případné kontrole doložili, že dotyčný vedoucí je pedagogickým, resp. pracovníkem ve zdravotnictví (ti nemusí toto potvrzení mít), je nezbytné mít kopii jejich pracovních smluv. Ačkoli se o tom zákon nezmiňuje, doporučuji, aby i vedoucí vám odevzdali prohlášení o bezinfekčnosti.
 - § 11 Povinnost základní a mateřské školy, které vysílají děti na školu v přírodě, a pořádající osoby
- 1) Základní nebo mateřská škola, které vysílají děti na školu v přírodě, a pořádající osoba jsou povinny zajistit
- a) základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků stanovených tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami uvedenými v § 10 odst. 3 způsobilou fyzickou osobou (zdravotníkem); za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která má alespoň úplné střední odborné vzdělání v oborech všeobecná sestra, dětská sestra nebo porodní asistentka, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student lékařství po ukončení třetího ročníku; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis,

- b) účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10; účast zdravotníka při kontrole zdravotních průkazů fyzických osob uvedených v § 10 odst. 3, při převzetí posudků a prohlášení podle § 9 odst. 3 a § 10 odst. 2, při sestavování jídelníčku a režimu dne; dosažitelnost zdravotníka 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti (§ 9 odst. 3 a § 10 odst. 2) zdravotníkem; ve výpisu zdravotník uvede závěr posudku, a který poskytovatel zdravotních služeb posudek vydal,
- c) vrácení posudků o zdravotní způsobilosti po ukončení školy v přírodě nebo zotavovací akce zákonným zástupcům dětí a fyzickým osobám činným při škole v přírodě nebo zotavovací akci,
- d) vybavení lékárničky pro školu v přírodě nebo zotavovací akci podle druhu akce; nejmenší obsah lékárničky pro školy v přírodě a zotavovací akce upraví prováděcí právní předpis,
- e) péči praktického lékaře dostupného z místa konání školy v přírodě nebo zotavovací akce, s výjimkou putovní zotavovací akce,
- f) vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků, prohlášení podle § 9 odst. 3 věty páté, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných při škole v přírodě nebo zotavovací akci a následné uchovávání těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce,
- g) informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.
- (2) Pořádající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

Relevantními doklady pro prokázání kvalifikace zdravotníka jsou: certifikát (diplom) o absolvování zdravotnického kurzu, relevantní maturitní vysvědčení, diplom lékařské fakulty a index, případně jiné potvrzení lékařské fakulty o tom, že medik absolvoval tři ročníky studia.

Zákon uvádí, že je nezbytné zajistit péči praktického lékaře v místě konání (s výjimkou putovních táborů), a proto je nezbytné, abyste nejbližšího možného lékaře informovali a měli o tom doklad (buď doporučené psaní nebo jeho odpověď emailem nebo jiným způsobem). Realita je taková, že v drtivé většině případů jeho služby nevyužijeme, neboť když už se něco stane (nemoc, úraz), jedeme rovnou do nemocnice a tento mezistupeň vynecháváme (dotyčný praktický lékař by nás tam stejně v devadesáti procentech případů poslal, protože si "nevezme na triko" jakoukoliv zásadní léčbu, pokud pacienta dlouhodobě nezná).

Zároveň je dobré upozornit na to, že by se zdravotník neměl pouštět do nějakých zásadních lékařských zákroků (amputace, atp. :-), protože to může mít "nedozírné" následky. Pozor, nejvíce kuráže při léčení mají ti nejméně kvalifikovaní zdravotníci!

§ 11a

Za zotavovací akci se považuje i výchovně rekreační tábor pro děti,10a) a to i v případě, že se ho účastní mladiství. Na pořádání výchovně rekreačních táborů se vztahují podmínky upravené pro pořádání zotavovacích akcí v § 8 až 11. Povinnosti pořádající osoby splní pověřená osoba, která tábor zřídila,10a) a není-li taková osoba, splní tyto povinnosti ten, kdo výchovně rekreační tábor pro děti zřídil.

Upozornění: Toto ustanovení se týká akcí realizovaných např. diagnostickým ústavem a jiným podobným zařízením, protože, ačkoliv zde se poprvé a naposledy tento zákon zmiňuje o "táboře",

tento tábor spadá do dikce zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12 Jiné podobné akce pro děti

Při organizovaném pobytu dětí v počtu menším nebo po dobu kratší, než stanoví § 8 odst. 1, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném, musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3.

V praxi toto znamená, že na takovou akci se nevztahuje ohlašovací povinnost ve smyslu § 8 odst. 3 a 4.

Zákon taxativně vymezuje, že pro takovou akci jsou nutné doklady pro vedoucí podle § 11 (vysvětleno dále v textu), ale i v tomto případě je pro vaši ochranu mít i doklady od dětí. Doporučení: Zákon nám sice neukládá ve výše uvedeném případě povinnost ohlašovat veškeré tábory orgánu ochrany veřejného zdraví, ale přesto tak doporučuji činit. S ohledem na propojenost integrovaného záchranného systému je zkrátka dobré, aby o vás někdo věděl (pro případ lesního požáru, povodně, či jiné živelní katastrofy). Velice často v takových případech nefunguje pro nás zcela automatické mobilní telefonní připojení a ohrozit bezpečnost dětí je zbytečné.

Ochrana osobních údajů podléhá ustanovení zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění.

V zásadě platí, čím méně osobních údajů shromažďujeme, tím lépe. Na druhou stranu je potřeba zdůraznit, že především práci s rodnými čísly, které ve veřejnosti způsobují tu největší hysterii, se nevyhneme, a to minimálně pro to, že je získáváme od rodičů na kopiích, případně na originálech kartiček zdravotních pojišťoven. Pro seznamy dětí doporučuji uvádět pouze data narození, ale protože pracujete i s uvedeným rodným číslem, je nutné dodržovat ustanovení tohoto uvedeného zákona. Některé organizace potřebují rodná čísla i pro pojištění účastníků a vyžadují jejich uvedení na přihlášky. V zásadě je to možné, jen je potřeba uvést proč tato čísla "nutně potřebujeme". Neměli bychom však seznam s uvedenými rodnými čísly používat jakkoliv jinak a odevzdávat jej třetím osobám. Po 6 měsíční době archivace jsou tyto údaje nutné skartovat, pakliže jiný právní předpis, např. pro SVČ, nestanovuje jinak.